

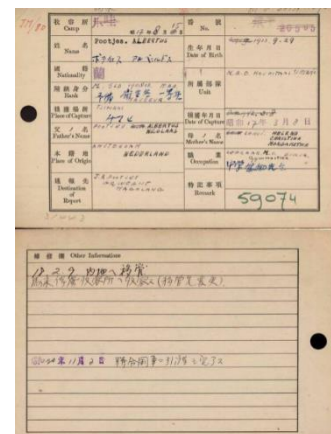
Albert Pootjes

Albertus (Albert) Pootjes is geboren op 29 september 1913 in Amsterdam. Hij was de zoon van Albertus Nicolaas Pootjes en Helena Christina Margaretha le Roy. Hij had een broer Johan Rudolf (1908).

In zijn jeugd was hij voortrekker in Bussum. In oktober 1934 werd hij scoutsleider (vaandrig) bij groep 3, de Gooiberggroep, in Bussum. Hij stopt in januari 1936 en wordt twee jaar later, in mei 1938, hopman. Hij vertrok voor de oorlog naar Nederlands Indië en werd daar gymnastiekleraar in Djokjakarta en scoutsleider in Soekaboemi bij Batavia. Zijn broer Johan gaat al in 1937 als landbouwkundig ingenieur naar Nederlands Indië.

Bij de mobilisatie werkte hij in het ziekenhuis in Tjimahi. Hij werd krijgsgevangen genomen. Op 4 januari 1943 gaat hij met de Harugiku Maru 1 (Van Waerwijck) met 992 krijgsgevangenen (allen Nederlanders) uit Batavia naar Singapore; de krijgsgevangenen waren afkomstig uit verschillende kampen op Java, o.a. het 10e Bataljon in Batavia. Deze krijgsgevangenen behoorden tot Java Party 7, de zevende groep krijgsgevangenen van Java. De omstandigheden aan boord waren redelijk: bewaking niet streng, eten niet slecht, slechts één dysenteriegeval. Op 7 januari 1943 kwam het schip aan in Singapore; de krijgsgevangenen werden met vrachtauto's overgebracht naar het Changi-kamp.

In Changi waren verschillende (internationale) voortrekkerstammen gestart, De Somersstam, genoemd naar Lord Somers, de Chief Scout in Engeland, de Tanah Merah en de Javastam. De stammen stonden onder leiding van dominee Macneil. Ze waren niet alleen bedoeld als sociale club om afwisseling te bieden aan het gevangenis leven, maar ook als voorbereiding voor de tijd na de bevrijding. Macneil wilde de scouts trainen op Gilwellniveau. Albert was lid en haalde hier zijn Gilwellcursus. Van de activiteiten in Changi werd een logboek bijgehouden. In november 1943 werd voor de stam een das gemaakt van overblijfselen van Amerikaanse overhemden. In "goud" was in de punt het Japanse symbool voor krijgsgevangene geborduurd. Veel roverscouts, die van Changi naar de Birma spoorlijn verscheept werden, startten ook daar nieuwe voortrekker stammen.

Zijn naam komt voor op de lijst met Rover Scouts uit het Changi Rover Scout Logbook (UK Scout Archives). De Nederlanders Fernand Horn, Albert Pootjes, Bernard van Tienen, Cornelis Jansen, Cornelis Tober, Leo Buffant en Willem Niepce waren lid van deze stammen. Op 6 mei 1943 vertrekt hij met de trein van Singapore naar de Birmaspoorweg.

De Birma-Siamspoorweg, Birmaspoorweg of Dodenspoorlijn was een spoorlijn van 415 km tussen Non Pladuk in Thailand (Siam) en Thanbyuzayat in Myanmar (Birma). De spoorlijn was voor de Japanse bezetters nodig om een directe verbinding naar de kust van Birma te creëren, zodat Japanse schepen niet meer om het hele schiereiland hoefden te varen.

Het werk aan de spoorlijn begon op 16 september 1942 en werd 16 maanden later voltooid. Er werd gebruikt van oude spoorlijnen die onder andere op Java en andere bezette gebieden in Zuidoost Azië ontmanteld werden. De Japanners maakte gebruik van krijgsgevangenen en burgers om de spoorlijn aan te leggen. Er werd aan de beide uiteinden van de spoorlijn in Thailand en in Birma begonnen met werken. Alle krijgsgevangenen werden in groepen onder de kampen verdeeld die naast de rivieren Khwae Yai en Khwae Noi waren geplaatst. Als een traject klaar was, ging een groep naar een volgend werkkamp om aan een volgende traject te werken. In de zomer van 1943 werd de zogeheten 'Speedo-tijd' door de Japanners ingevoerd. De dwangarbeiders moesten zich dubbel inspannen om het spoor af te krijgen. De dwangarbeiders ontmoeten elkaar in oktober 1943 in Konkuita.

Tijdens de aanleg stierven per dag gemiddeld 75 arbeiders. 15 000 krijgsgevangenen stierven aan uitputting, ziekte en ondervoeding (7000 Britten, 4500 Australiërs, 130 Amerikanen en 3000 Nederlanders). Daarnaast stierven ongeveer 100 000 Thaise en Indonesische romoesja's en Birmaanse en Maleisische dwangarbeiders bij de aanleg.

Na de voltooiing van de spoorweg in december 1943 bestond het werk uit onderhoud en reparatie van schade door geallieerde bommenwerpers. Ook moest er bijvoorbeeld hout gekapt worden om de stoomtreinen te laten rijden. De werkkampen lagen vaak naast vitale punten van de spoorweg, waardoor bombardementen ook veel slachtoffers en gewonden onder de dwangarbeiders maakten. Op een aantal plekken werden ook hospitaalkampen ingericht. Een deel van de krijgsgevangenen die gewerkt hadden aan de aanleg, werden als dwangarbeider naar Japan verscheept.

Hij overleefde de oorlog en trouwde op 30 november 1945 in Singapore met Emilie Louise Boissevain. Ze waren al voor de Japanse inval, op 31 december 1940, verloofd. Op 27 december 1946 werd in Bussum hun dochter Evelyn Ylonda geboren. Later verhuisde het gezin naar Nieuw Zeeland en Albert is daar overleden op 9 maart 2000 in Palmerston North, Nieuw Zeeland.

Meer informatie

[De Telegraaf » 01 okt 1913 - Art. 84 | Delpher](#)
["Johnny" Walker's Scouting Milestones Pages - Bamboo Thumbsticks \(scoutguidehistoricalsociety.com\)](#)
[Japanse interneringskaarten | Nationaal Archief](#)
[Java Party 12 \(japansekrijgsgevangenkampen.nl\)](#)
[Java Party 7 \(japansekrijgsgevangenkampen.nl\)](#)
[Birma-Siam-spoorweg \(japansekrijgsgevangenkampen.nl\)](#)

[Harugiku Maru 1](#)

[Albertus Pootjes \(1913 - 2000\) - Genealogy \(geni.com\)](#)

[Albertus Pootjes \(1913-2000\) » Stamboom Boissevain » Genealogy Online \(genealogieonline.nl\)](#)

[Bataviaasch nieuwsblad » 30 dec 1941 - Art. 103 | Delpher](#)

[Het dagblad : uitgave van de Nederlandsche Dagbladpers te Batavia » 20 jan 1947 - Art. 91 | Delpher](#)

[De Telegraaf » 03 apr 1963 - Art. 281 | Delpher](#)

[Weest paraat; officiëel orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 18, 1934, no. 9, 1934 » 1934-10 - Pag. 5 | Delpher](#)

[Weest paraat; officiëel orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 21, 1936, no. 1, 1936 » 1936-01 - Pag. 38 | Delpher](#)

[De Gooi- en Eemlander : nieuws- en advertentieblad » 17 jan 1938 - Art. 136 | Delpher](#)

[Weest paraat; officiëel orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 24, 1938, no. 5, 1938 » 1938-05 - Pag. 47 | Delpher](#)

["De huifkar"; algemeen maandblad van en voor voortrekkers der Nederlandsche Padvindersbeweging, jrg 3, 1935, no. 30, 1935 » 1935-10 - Pag. 10 | Delpher](#)

[Oost-Indië: Stamkaarten Ambtenaren | Nationaal Archief](#)

[Birma-Siam-spoorweg - Wikipedia](#)

[De Birma-spoorlijn - Spoorlijn van de dood | Historiek](#)

[Birma-Siam Spoorweg - SHBSS](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.